

Gierslöv Byblad

Nr. 3 2015

*Ännu lyser solen
och värmer ängar gröna
löven har fått gula stänk
men visar sig så sköna*

ÅLDERMANNABREV

Britt sommar även kallad fattigmans sommar ett lustigt namn men en härlig tid inte sant.

Vi startade sommarn med en mycket välbesökt kolmila i Kullatorpskogen som i år slog alla tiders rekord i kol av hög kvalitet. Vi har även lyckats glädja många av våra vänner på Gröningen och Hermelinen i Anderslöv med en tågtur och besök vid vår kolmila något som var mycket uppskattat. Jag vill rikta ett stort tack till alla som arbetat med kolmilan och även tacka Anders, Magnus och Mats som höll i det praktiska. Till nästa år vill dessa herrar ta det lite lugnare vid milan så vi söker några nya som kan hjälpa vår styrelse att köra nästa års kolmila. Den milan kommer dock vara mindre och mer lätt arbetad så känner ni för att hjälpa till så hör av er till mig under vintern så vi kan fortsätta denna trevliga tradition.

Vi har sökt pengar till vårt arbete med tuff tuff tåget och turerna för skolbarn med en särskild tur för handikappade barn och ungdomar samt pensionärer och till vår glädje fick vi pengar från Trelleborgs kommuns Landsbygdsutveckling samt Greta och Johan Kocks stiftelse för behövande unga, gamla eller sjuka. Pengarna kommer att användas till dessa verksamheter och ombyggnad av tåget för att på ett säkert sätt transportera passagerarna.

Våra vänner i curling gruppen vill gärna ha fler aktiva så tag kontakt med dem och prova. Jag kan lova er en mycket kul förmiddag med fika i Kulturhuset. För information ring Eric Hansson tel. 0411 – 41 241.

Tyvärr har vår förra Kyrkoherde K G Lundmark lämnat oss och vi sänder en varm tanke till hans familj. K G med sitt härliga humör och alltid med ett glatt leende på läpparna arbetade mycket med vårt byalag ett samarbete som låg oss alla varmt om hjärtat.

Tänk på att ni är alla unika och tillsammans kan vi skapa något riktigt bra med vårt byalag.

Motioner inför årsmötet skall vara oss tillhanda senast den 1 oktober.

Med vänliga hälsningar

Lars-Erik Olsson
Ålderman
Gärdslövs Byalag

Höstens program 2015

Eftermiddagsgruppen

Startar tisdagen den 22 september och träffas tisdagar udda veckor mellan 14.00-16.00 i Kulturhuset.

För program och information,
Ulla Andersson tel. 0410-22128.

Ett samarbete med Studieförbundet/Vuxenskolan

Qi-gong

Startar tisdagen åter den 15 september. Träffas tisdagar kl. 19.00 i Kulturhuset under ledning av Agneta Östlund.

Pris 300:-/person.

För information och anmälan:
Carl-Gustav tel 0410-20981

Ett samarbete med Studieförbundet/Vuxenskolan

Curling gänget

Träffas måndagar, torsdagar kl. 09.00 i Kulturhuset för en rolig stund med curling och fika.

För information och anmälan:
Erik Hansson tel. 0411- 41 241.

Vinresa till Hällåkra Vingård

Lördagen den 12 september bjuder vi in er till en vinresa med Lennarts tuff tuff tåg. Vi startar kl. 14.00 vid Kulturhuset i Gärdslöv. Färden går mot Grönby med stopp för att ta ett glas öl och få berättat lite mer om denna dryck. På Hällåkra bjuds vi på en guidad tur på vingården där vi avslutar med att prova vinet med lite tilltugg.
Pris: 250:-/pers.

Bindande anmälan

Begränsat antal platser

Lennart Kristensson Tel: 0705-12 08 11
E-Post :byalaget@gardslov.se

Höstens skafferi

Lördagen den 3 oktober kl. 10.00 – 14.00. Träffas vi i Gabeljung och under ledning av Johan Åkerman får vi lära oss om vilda örter mm
Pris: 50:-/person.

Mette: 0410 – 280 80

Mobil: 0723- 01 57 95

E-Post: byalaget@gardslov.se

Anmälan oss tillhanda senast 27/9.

Begränsat antal platser

Bindande anmälan

Ett samarbete med Grönby Byalag

Pubafton i Halloween

Fredagen den 23 oktober kl. 19.00.

Välkomnar vi alla medlemmar till en Pubafton i Kulturhuset. Som alltid med trevligt sällskap drycker och snacks till självkostnads pris. Passa på att klä ut er inför kvällen och låt er fantasi komma fram dom två bäst klädda får pris.

Halloween pyssel

Söndagen den 25 Oktober kl. 11.00 – 14.00.

Vi bjuder in barn & vuxna till Kulturhuset.

För att pyssla med oss inför Halloween.

För information.

Mette: 0410 – 280 80

Mobil: 0723- 01 57 95

Pubafton

Fredagen den 25 september kl. 19.00.

Välkomnar vi alla medlemmar till en Pubafton i Kulturhuset. Som alltid med trevligt sällskap drycker och snacks till självkostnads pris.

Vid anmälan till våra aktiviteter är det först till kvarn som gäller.

Milan

Dom första delarna av årets kolmila är avklarad och i gläntan som snart består av vaktande kolare, en tjärdoftande mila och nyfikna besökare ligger den nyinsamlade veden och väntar på att förvandlas till kol.

Milan

Gudstjänst med Maria Kroon

Våra vänner från Gröningen
på lunch vid milan

Grillen är laddad med kvällens
grillspett och korv

Kvällens trubadur vid milan
Ronny Holmberg

Våra yngsta gör dukar med Mette

Milan

Spöktåget

Köpa årets grillkol

Förstklassig kol 3 kg 60:-/st
Presentförpackning 50 kr/st
Carl Gustav 0768 - 78 46 32

När kolningen är klar återstår det riktiga skitjobbet.
Stort tack ni tappra själar.

Slätterdag på Modeshög

Söndagen den 23 augusti anordnade byalagen i samarbete med ”Trelleborg tillsammans” en slätterdag på gammal betesmark vid Modeshög. Om inte havet, vinden och sanden redan hade fulländat platsen så berikades den ytterligare av tre nordsvenska hästar som gjorde sitt yttersta för sin ägare och la mankarna till för att slåtra ängen och återskapa om än en minnesbild av den vackra mångfalden växter som här attraherat generationer av människor, bin och betare under hundratals år och det är just här som magin plötsligt uppstår. I det okonstlade och avslappnade tillstånd som kanske bäst kan upplevas när vi samlas för ett gemensamt, vidare perspektiv.

Beläget mitt i ett villaområde och angränsande till en förskola finns denna fridfulla plats som märkligt nog förblivit orörd. Lieslåttern skär generationsgränser som vore de ingenting, och till synes tunga argument blir till betydelselösa ord som blandas med havet och till ett flöde där liens rytm får stå som bas. Rytmen som så tydligt minner om naturen, om vårt varande och vår gemensamma evighet. Manar oss till stillhet i en allt hetsigare tid.

En sten med en vev, ett enkelt handlag och en allt vassare egg- i takt med vevandet skärps våra sinnen för att tillåtas uppfatta allt det vackra i att vara tillsammans; svedda korb över samma eld, låna solkräm eller åka häst och vagn. Äldre som yngre, här fanns andrum och gemenskapande för varenda en som kom.

Så till nästa gång, håll klimattoppmöte med dig själv: skaffa en lie, slå dig en äng, se till att skippa och slippa både gräsklipparna och gymkortet, om det så är för klimatet, för barnen, för det förflutna, för gemenskapen eller för hälsan spelar ingen roll- de slutar ändå i samma, sin egen helhet. Det finns så många äng(1)ar där ute som behöver helas.

Linda Wolski

Lennart Olsson en slipad man

Matrundorna

Matrundorna kom till genom att några barn trodde att potatis växte på träd. Monica skrev då en guidetext som handlade om det vi berättar om och visar för barnen.

Byalaget hade en matrunda ifjol och den slog väldigt väl ut. I år hade vi sex dagar med matrundor med barn från Anderslöv, Trelleborg, Limhamn och Skurup. Vi hade ca 170 barn under dessa dagar.

Vad består då en Matrunda av?

Barnen kommer ut klockan 9.00 på morgonen och får då bulle med ost eller skinka och chokladmjölk. Det är sedan tid för att borda Tuff-Tuff tåget, som ägs och körs av Lennart, med guiderna Anitha och Carl-Gustav. Barnen får då titta på de olika grödorna som växer på fälten. De tittar på de fina gula fälten och får förklarat för sig vad man gör av dess frön samt får smaka på rapsolja. De beskådar sockerbetsfält, som de gissar är sallad eller rödbetor. De får se en plansch på en färdig sockerbeta och får omtalat vad vi använder det till. På ett annat fält växer det korn som kan användas till mjöl eller ölframställning och på andra sidan odlas vete som används till mjöl eller vid framställning av vodka. Färden går vidare till Ulla och Kjell som visar hur man odlar potatis, jordgubbar, rabarber och andra grönsaker. Här får de också provsmaka potatiships, jordgubbar och rabarber. Tåget rullar vidare till Gitte och Mattias som har 9 olika djursorter. Detta är nog en av höjdpunkterna när barnen får klappa djuren och hålla en kattunge i famnen. Många av barnen har aldrig kommit i så nära kontakt med djur.

*Stort tack till våra sponsorer
Gunnarhøgs gård
Höllvikens potatis
Ica Nära Anderslöv
Larsvikens chips
Skåne mejerier*

Grillkväll i puben i juli

Den som väntar på nått gött...

Pubveteranerna Anders och Carl-Gustav vid grillen.

Kusin träff i Gärdslöv

På bilden barnbarnsbarn till soldaten och spelemannen Magnus Persson Wendel i Allarp och hans hustru Karna Nilsson, "krämarns Karna". Magnus och Karna hade 7 barn varav 3 utvandrade till Amerika. Skaran på bilden är barnbarn till deras äldste son, Karl-August Wendel, född i Gärdslöv 1878. Kusträffen i Gärdslöv blev till en oförglömlig dag med rundtur i den natursköna bygden i strålande vackert sommarväder.

Suverän guidning av Camilla och Lennart Kristensson, Inga-Britt och Carl-Gustav Jagerstam i både bygdehistoria och byalagets imponerande verksamhet. Härlig fika och samvaro i det gamla fattighuset som byalaget pietetsfullt förvandlat till ett fantastiskt kulturhus. Av kusinerna hade en del inte setts på många år. 6 entusiaster anmälde sig som nya medlemmar i Gärdslövs Byalag.

Ett stort tack till Inga-Britt och Carl-Gustav, Lennart och Camilla för en mycket trevlig dag. Tack också till kusin Göran Wendel, initiativtagaren som lagt ner mycken möda på att finna alla och förverkliga eventet.

Matrundorna

Tillbaka för lunch i Kulturhuset. Där får de förevisat av Inga-Britt hur man gör en Skånsk äggkaka. De får sedan äggkaka till lunch med kycklingkorv, fläsk och lingonsylt. Camilla och Inger hjälper också till med maten.

I Kulturhuset har vi också gjort en utställning av 20 st á 2 kgs, 40 kg, sockerpaketer som visar hur mycket socker att vi äter i genomsnitt per år och vi visar också andra produkter som görs av sockerbetan. Vi förklarar att det finns 45 sockerbitar i 1½ liter Coca Cola, 200 g mjölkchoklad har 11 sockerbitar + fettmängd som motsvara ca 0,7 dl olja, 300 gr chips har ungefär 1 dl olja i sig. De får också lära sig att det går åt 10-11 liter mjölk för att göra 1 kg ost. Vi försöker förklara skillnaden på de olika sädeslagen.

Ut på ny utfärd till Paula, hennes får och vallhundar. Hon visar hur man vallar får med hundar. En av hundarna pratar hon engelska med och en svenska. Barnen är mäktat imponerade att hundarna kan få fåren att flytta sig med hjälp av kommando från Paula och hennes visselpipa.

Tillbaka till Kulturhuset där de får smaka på spettkaka, mera chips, godis samt dricka saft. Lite onyttigt får det också bli. Nu får de också svara på lite frågor för att få en repetition av vad de har lärt sig under dagen. De får också ett diplom om att de har genomgått denna dag. När de sedan kommer tillbaka till skolan gör de en utvärdering om hur de har upplevt dagen.

Vi som jobbat med detta är: Monica Nilsson, Camilla och Lennart Kristensson, Ulla och Kjell Andersson, Anitha Algotsson, Gitte och Mattias Stafström, Paula Zieger, Inger Karlsson, Inga-Britt och Carl-Gustav Jagerstam.

Grillkväll i puben i juli

Den som väntar på nått gött...

Pubveteranerna Anders och Carl-Gustav vid grillen.

Kusin träff i Gärdslöv

På bilden barnbarnsbarn till soldaten och spelemannen Magnus Persson Wendel i Allarp och hans hustru Karna Nilsson, "krämarns Karna". Magnus och Karna hade 7 barn varav 3 utvandrade till Amerika. Skaran på bilden är barnbarn till deras äldste son, Karl-August Wendel, född i Gärdslöv 1878. Kusträffen i Gärdslöv blev till en oförglömlig dag med rundtur i den natursköna bygden i strålande vackert sommarväder.

Suverän guidning av Camilla och Lennart Kristofferson, Inga-Britt och Carl-Gustav Jagerstam i både bygdehistoria och byalagets imponerande verksamhet. Härlig fika och samvaro i det gamla fattighuset som byalaget pietetsfullt förvandlat till ett fantastiskt kulturhus. Av kusinerna hade en del inte setts på många år. 6 entusiaster anmälde sig som nya medlemmar i Gärdslövs Byalag.

Ett stort tack till Inga-Britt och Carl-Gustav, Lennart och Camilla för en mycket trevlig dag. Tack också till kusin Göran Wendel, initiativtagaren som lagt ner mycken möda på att finna alla och förverkliga eventet.

Tåggrunda i Gärdslöv

Tåggrundorna i Gärdslöv fortsätter att öka i popularitet. Turen som undertecknad med familj åkte med på var en av de extrainsatta turena som kördes 12 och 16 augusti. Ett 40-tal nyfikna och gladlynta personer hade samlats för att delta på turen som i vanlig ordning utgick från bygdens kulturella centrum. Tåget startade i riktning mot Näsbyholm och gjorde sin första anhalt vid allén med utsikt mot Näsbyholms ägor och de gigantiska silosarna som tornar upp sig bortom de guldgula fälten. Vid backen till vänster om vägen berättade Camilla att där tidigare stått en mölla uppförd 1740. Invid vägen har tidigare bott ett par varav Lydia var känd för sina många hönor. Det hände att ett och annat höns strök med när det rök till i svängarna. Då fick man försiktigt gå in och be om ursäkt varpå Lydia bröt ut i jubel och sa ”hurra då blir det höns till middag idå”.

Det berättades vidare om sammanslagningen av Näsbyholm, Skabernäs och senare även Börringe gods till det gemensamma handelsbolaget Skabernäs. Ägorna utgörs av 3500 ha och är ett av Sveriges största lantbruk och sköts förutom av maskinerna, också av 16 anställda. (Vid förra sekelskiftet uppgick antalet anställda under enbart Näsbyholms gods till 200-talet personer). Rationaliseringen har nu uppnått att en 41 fots bred tröska utför 652 hästars arbete. En av näringarna utgörs av en fårbesättning om 1200 tackor som föder i snitt (med eller utan snitt framgår ej) 1,6 lamm per år. Fodret produceras på gården och fåren stallas in under vintern. Lamm slaktas och säljs framför allt till Danmark. Fyra vindkraftverk finns inom ägorna. Många numrerer här. Antal hyfsat lyckliga själar på turen kunde räknas till i princip samtliga som deltog. Om rationaliseringen var orsaken till lyckan förtäljer inte historien, om nu lycka kan ha en orsak.

Nästa stopp var Näsbyholmssjön och Carl-Gustaf berättade att sjön har varit en av Skånes största sjöar och har nu återskapats till en tjugondel av sin forna storlek. Den uppkom som en dödissjö för 17000 år sedan. Första stora sänkningen gjordes 1780-90 och frigjorde 500 ha mark. 1866-69 gjordes ytterligare sänkningar för att få fram mer foder till djuren. Marken var svårbrukad och det hände att man och hästar sjönk igenom de ”bottenlösa” markerna. År 1874 invigdes grevebanan som korsade sjöns forna utbredningsområde. Hö skördades och kördes med tåg till Småland. Ett starkt statligt stöd manade på ytterligare utdikningar och kring 1952 etablerades ett stadslignande rutnät av 22 km diken med vilka man helt lyckades radera sjön från kartan. Liksom mången gång kom motreaktionen genom att det 1989 gjordes en utredning om återställande av sjön. Sedan 2003 återfinns 45 ha av de ursprungliga 1000 ha stora sjöområdet, insatsen kostade 6 miljoner och möjliggjorde för 144 olika växtarter och även ål och gädda att återetablera sig. Vad klimatförändringarna och starkt ökande regnmängder kommer att betyda för sjön framöver kvarstår för en framtida tåggrunda att förtälja om, såtillvida vi inte rationaliserat bort oss själva från spelplanen vid det laget.

Lennart och tåget tog oss vidare genom allén upp till godset. Det noggranna arbetet med hygien gjorde att man kunde säkra en TBC-fri besättning i en tuberkulosplågad värld. Dyrbar TBC-fri mjölk levererades till Malmö sjukhus. Godset var först i Sverige med att introducera fasaner i landskapet. Här kläcks och släpps 7000 fasanckycklingar ut varje år. Kungen kommer hit och jagar. Teglet kommer från Gärdslövs gamla tegelbruk. Näsbyholm är sedan 1756 ett fidei-kommiss under familjen von Blixen-Finnecke. För att inte slakten skulle splittras sålde dåvarande fideikommissarie Carl Fredrik år 1848 de tyska gods som tidigare varit i familjens ägor. Gården har anor från 1300-talet. Bror och Hans var tvillingar och läste 1846 tillsammans på Spyken i Lund. Bror gifte sig så småningom med en Karen och tillsammans fick de i uppdrag att driva kaffeplantage i Afrika.

Affärerna gick aldrig som förväntat men man tog däremot med sig en mörkhyad ung man hem till Gärdslöv och det förtäljs att man roade sig mycket över att visa upp denne unge man för ortsbefolkningen. Ungefär lika förvånade verkade några av oss resenärer ha blivit över att få se ”slottet” som flera menade att de aldrig hade sett trots att de bott i bygden hela sitt liv. ”Slottet” är i själva verket ett säteri, då ett slott är skattebefriat genom sina historiska kopplingar till Konungen.

Turen tillbaka från godset gick genom en lång allé varvid vi passerade en brevlåda tillika miljöhus av högsta rang, det utgjordes nämligen av en raffig, antik dörr som ledde direkt till återvinningsbingen som stod ute i det fria och påminde oss om det cykliska i tillvaron.

På vägen tillbaka till Kulturhuset gjorde vi, liksom bokbussen då och då gör, en anhalt vid torget i Gärdslöv. Torget ligger mittemot kyrkan som uppfördes på 1100-talet. Vid torget berättades historien om Alf Olsson som var född och uppvuxen i Gärdslöv. Alf gick teckningskurs på Hermods och 1947 konstskola i Malmö dit han pendlade med cykel och tåg från Gärdslöv. Så småningom fick turen utvidgas med en båtresa då studierna bar honom vidare till Köpenhamn. Byalaget hörde av sig till konstnären för att höra om han inte hade någon staty till övers att pryda Gärdslöv med. Alf gladdes mycket av förfrågan och sedan 2008 pryder den 2,6 meter höga statyn ”Torgdebatt” torget. Invigningen skedde med pompa och ståt och Alf var själv med på plats. Tågturen avslutades med kaffe och wienerbröd i kulturhuset där man kunde se film om och även handla kol från årets mila.

Linda Wolski

